

משמעות מערכת המועדות
הרב מואיז נבון

ויקרא פרק כג

שבת	(א) וידבר יקוק אל משה לאמר: (ב) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי יקוק אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי: (ג) ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת הוא ליקוק בכל מושבתיכם: פ [אבן עזרא: וטעם אלה הם מועדי בעבור היות שבתות רבות בשנה]
פסח ראשון ושביעי	(ד) אלה מועדי יקוק מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים [רש"י (תו"כ): למעלה (פסוק ב) מדבר בעבור שנה, וכאן מדבר בקדוש החדש]: (ה) בחדש הראשון בארבעה עשר לחדש בין הערבים פסח ליקוק: (ו) ובחמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות ליקוק שבעת ימים מצות תאכלו: (ז) ביום הראשון מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו: (ח) והקרבתם אשה ליקוק שבעת ימים ביום השביעי מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא תעשו: פ
(עומר) שבועות	(ט) וידבר יקוק אל משה לאמר: (י) דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה והבאתם את עמר ראשית קצירכם אל הכהן: (יא) והניף את העמר לפני יקוק לרצונכם ממחרת השבת וניפנו הכהן: (יב) ועשיתם ביום הניפכם את העמר כבש תמים בן שנתו לעלה ליקוק: (יג) ומנחתו שני עשרונים סלת בלולה בשמן אשה ליקוק ריח ניחח ונספה יין רביעת ההין: (יד) ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה עד הביאכם את קרבן אלהיכם חקת עולם לדורתיכם בכל מושבתיכם: ט (טו) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה: (טז) עד ממחרת השבת השביעת תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליקוק: (יז) ממושבתיכם תביאו לחם תנופה שתיים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תאפינה בכורים ליקוק: (יח) והקרבתם על הלחם שבעת כבשים תמימים בני שנה ופר בן בקר אחד ואילם שנים יהיו עלה ליקוק ומנחתם ונספיהם אשה ריח ניחח ליקוק: (יט) ועשיתם שעיר עזים אחד לחטאת ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים: (כ) והניף הכהן אתם על לחם הבכרים תנופה לפני יקוק על שני כבשים קדש יהיו ליקוק לכהן: (כא) וקראתם בעצם היום הזה מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו חקת עולם בכל מושבתיכם לדורתיכם: (כב) ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך לא תלקט לעני ולגר תעזב אתם אני יקוק אלהיכם: פ
ר"ה	(כג) וידבר יקוק אל משה לאמר: (כד) דבר אל בני ישראל לאמר בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קדש: (כה) כל מלאכת עבדה לא תעשו והקרבתם אשה ליקוק: ט
יה"כ	(כו) וידבר יקוק אל משה לאמר: (כז) אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם והקרבתם אשה ליקוק: (כח) וכל מלאכה לא תעשו בעצם היום הזה כי יום כפרים הוא לכפר עליכם לפני יקוק אלהיכם: (כט) כי כל הנפש אשר לא תענה בעצם היום הזה ונקרתה מעמיה: (ל) וכל הנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדת את הנפש ההוא מקרב עמה: (לא) כל מלאכה לא תעשו חקת עולם לדורתיכם בכל מושבתיכם: (לב) שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשתיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב תשבתו שבתכם: פ
סוכות/ שמיני עצרת	(לג) וידבר יקוק אל משה לאמר: (לד) דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות שבעת ימים ליקוק: (לה) ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבדה לא תעשו: (לו) שבעת ימים תקריבו אשה ליקוק ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה ליקוק עצרת הוא כל מלאכת עבדה לא תעשו: (לז) אלה מועדי יקוק אשר תקראו אתם מקראי קדש להקריב אשה ליקוק עלה ומנחה זבח ונסכים דבר יום ביומו: (לח) מלבד שבתת יקוק ומלבד מתנותיכם ומלבד כל נדריכם כל נדבתיכם אשר תתנו ליקוק: (לט) אך בחמשה עשר יום לחדש השביעי באספכם את תבואת הארץ תחגו את חג יקוק שבעת ימים ביום הראשון שבתון וביום השמיני שבתון: (מ) ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר פפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני יקוק אלהיכם שבעת ימים: (מא) וחגתם אתו חג ליקוק שבעת ימים בשנה חקת עולם לדורתיכם בחדש השביעי תחגו אתו: (מב) בסכת תשבנו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסכת: (מג) למען ידעו דורתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני יקוק אלהיכם: (מד) וידבר משה את מעדי יקוק אל בני ישראל: פ

~ שבת ? ~

רש"י ויקרא פרק כג פסוק ג

מה ענין שבת אצל מועדות, ללמדך שכל המחלל את המועדות מעלין עליו כאלו חלל את השבתות. וכל המקיים את המועדות, מעלין עליו כאלו קיים את השבתות:

~ סדר המועדות ~

ספרי דברים פרשת ראה פסקא קכז

בשלשה מקומות מזכיר פרשת מועדות (1) בתורת כהנים מפני **סדרן** (2) בחומש הפקודים מפני קרבן (3) במשנה תורה מפני העבור...

~ פסח – ברית גורל ~

שמות פרק ג (ז) ויאמר יקנוק ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי את מכאביו: (ח) וארד להצילו מיד מצרים ולהעלותו מן הארץ הוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הנגעני וחחתי והאמרי והפריזי והחוי והיבויסי:

שמות פרק ו (ו) לכן אמר לבני ישראל אני יקנוק והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצילתי אתכם מעבדתם ונאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים: (ז) ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יקנוק אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים: (ח) והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יקנוק:

שמות פרק יב (יד) והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם אתו חג ליקנוק לדרתיכם חקת עולם תחגוהו: (טו) שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם כי כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השבעי: ... (לט) ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגת מצות כי לא חמץ כי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם:

שמות פרק יג (ג) ויאמר משה אל העם זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים מבית עבדים כי בחזק יד הוציא יקנוק אתכם מזה ולא יאכל חמץ:

~ שבועות (דרך ספירת העומר) – ברית יעוד ~

ויקרא כג (טו) ויספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימת תהיינה: (טז) עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמשים יום והקרבתם מנחה חדשה ליקנוק: (יז) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתים שני עשרונים סלת תהיינה חמץ תאפינה בפורים ליקנוק:

פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) שמות פרק יט

... וביום השבת שהוא ששי בחדש, קבלו עשרת הדברות והוא יום חג השבועות, יום מתן תורה, יום חמשים ליציאת מצרים, ...

שמות פרק יט (א) בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני: (ב) ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני ויחנו במדבר ויחן שם ישראל נגד ה' (ג) ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו יקנוק מן ה' לאמר כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל: (ד) אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים ואשא אתכם על כנפי נשרים ואבא אתכם אלי: (ה) ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מפל העמים כי לי כל הארץ: (ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל:

דברים פרק כז

(א) ויצו משה וזקני ישראל את העם לאמר שמר את כל המצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום: (ב) והיה ביום אשר תעברו את הירדן אל הארץ אשר יקנוק אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדולות וישדת אתם בשיד: (ג) וכתבת עליהן את כל דברי התורה הזאת בעברך למען אשר תבא אל הארץ אשר יקנוק אלהיך נתן לך ארץ זבת חלב ודבש כאשר דבר יקנוק אלהי אבותיך לך: (ד) והיה בעברכם את הירדן תקימו את האבנים האלה אשר אנכי מצוה אתכם היום בהר עיבל וישדת אותם בשיד: ... (ח) וכתבת על האבנים את כל דברי התורה הזאת באר היטב: ס

תורה תמימה דברים פרק כז

באר היטב - בשבעים לשון [סוטה ל"ב א'] : המפרשים פרשו בטעם הדבר כדי שיבינו כל האומות וידעו מה שכתוב בתורה, ...

~ ר"ה ~

תלמוד בבלי מסכת ראש השנה דף טז עמוד א

אמר הקדוש ברוך הוא : ... ואמר לפני בראש השנה [פסוקים של] **מלכיות** זכרונות ושופרות. **מלכיות** - כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות - כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה, ובמה - בשופר.

ראש השנה י:

תניא, רבי אליעזר אומר : בתשרי **נברא העולם**, ...

משנה מסכת ראש השנה פרק א

משנה ב - בארבעה פרקים העולם נידון בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן **בראש השנה כל באי העולם** עוברין לפניו כבני מרון שנאמר (תהלים ל"ג) היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם ובחג נידונין על המים :

ר' קוק - עין איה (ברכות יג, קעה).

"תני בר קפרא, כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה" : כי צריך להשריש, שתכלית המטרה של הלאומיות של ישראל אינה חזקינו לעצמנו וכבישת העמים וכיו"ב, דברים שכל העמים משתוקקים להם מרוב אהבת עצמם, כ"א מפני שהלאומיות שלנו מביאה ברכה ושלמות לכל העולם כולו. ע"כ בתחילת בנינה, שסוף מעשה במחשבה תחילה, היא **בשביל תקנת ואהבת כל המין האנושי**.

ישעיהו פרק מב (ו) אני יקוק קראתיך בצדק ואחזק בידך ואצרך ואפתח לברית עם לאור גוים :

~ יוה"כ ~

ויקרא פרק כ (כד) ואמר לכם אתם תירשו את אדמתם ואני אתננה לכם לרשת אתה ארץ זבת חלב ודבש אני יקוק אלהיכם אשר הבדלתי אתכם מן העמים : (כה) והבדלתם בין הבהמה הטהרה לטמאה ובין העוף הטמא לטהר ולא תשקצו את נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא : (כו) והייתם לי קדשים כי קדוש אני יקוק ואבדל אתכם מן העמים להיות לי :

רש"י ויקרא פרק כ פסוק כו - ואבדל אתכם מן העמים להיות לי - אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו.

ויקרא פרק טז (כט) והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשתיכם וכל מלאכה לא תעשו האזרח והגר הגר בתוככם : (ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יקוק תטהרו :

~ סוכות / שמיני עצרת ~

ויקרא פרק כג (מא) וחגתם אתו חג ליקוק שבעת ימים בשנה חקת עולם לדתתיכם בחדש השביעי תחגו אתו : (מב) בספת תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בספת : (מג) למען ידעו דרתתיכם כי בספות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים אני יקוק אלהיכם :

תלמוד בבלי מסכת סוכה דף נה עמוד ב שבעים פרים כנגד מי - כנגד שבעים אומות ...

מלבי"ם ויקרא פרק ט ... ר"א סוכות ממש ולר"ע ענני כבוד ומובא בסוכה (דף ז). וכן במכלתא על ויסעו מסוכות, ושם אומר שלר"ע היו שבעה עננים ור' יהודה אומר י"ג, ומבואר שלר' יאשי דאמר ד' ולרבי דא' שתי עננים היו. ס"ל סוכות ממש וי"ל שהטעמים שנאמר בריש סוכה תלוים בזה, למ"ד משום דלא שלטה ביי עינא ס"ל ענני כבוד היו, ולמ"ד דירת עראי, סוכות ס"ל ממש. כי למ"ד סוכות ממש ר"ל שהדורות הבאים כל ירים לבבם בעת האסיף שמלאו בתיהם טוב ויחשבו העולם הזה לבית חייהם ותכליתם, ידעו וישימו על לב כי בסוכות הושבתי את ב"י להעיר און שעה"ז מלון אורחים ודירת עראי, וכן יצאו מדירת קבע אל דירת עראי שזה רמז הסוכה כמ"ש חכמי לב. ולמאן דא' ענני כבוד ר"ל שישאו עיניהם מן האדמה אשר עסקו בה לעבדה ולאסוף תבואתה, אל השמים ששם שרשם בקדש, ולתכלית זה סכך עליהם בענני הכבוד במדבר.

זכריה פרק יד (טז) והיה כל הנותר מכל הגוים הבאים על ירושלים ועלו מדי שנה בשנה להשתחוות למלך יקוק צבאות ולחג את חג הסוכות :

רש"י הירש במדבר כט יג הרי זה מאבק ה"גג" עם ה"סוכה". "רעיון התעתועים של הגג" מייחס גדולה לאדם והאדם לא ימצא בו מנוח, ואילו אמיתה של הסוכה מורה לבטוח בשמחה על הגנת ה'.

רש"י במדבר פרק כט פסוק לה ... ומדרשו באגדה לפי שכל ימות הרגל הקריבו כנגד שבעים אומות וכשבאין ללכת, אמר להם המקום בבקשה מכס עשו לי סעודה קטנה כדי שאהנה מכס :

~ שבת ! ~

ר' צדוק הכהן מלובלין - דברי חלומות אות יט

... וזהו תכלית השלימות כי בו שבת וגוי' ואלמלי זכה אדם הראשון שלא חטא ונכנס לקדושת יום השבת בלא חטא היו כל העולמות בשלימותן כי היה קומתו מסוף עולם ועד סופו (חגיגה י"ב א) היינו בכל העולמות כולם הוא כולל כולם. על ידי קומת נפשו כל עולם העשיה ורוחו ביצירה ונשמתו בבריאה והיה אותו שבת היום שכולו שבת דלעתיד לבוא. אלא שהחטא גרם וצריכים להמתין לזה עד אלף השביעי:

רמב"ן בראשית פרק ב פסוק ג

[וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכַל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:] ודע, כי נכלל עוד במלת "לעשות", כי ששת ימי בראשית הם כל ימות עולם, כי קיומו יהיה ששת אלפים שנה (ר"ה לא א), שלכך אמרו (ב"ר יט ח) יומו של הקדוש ברוך הוא אלף שנים.

... היום השביעי שבת, רמז לעולם הבא שכולו שבת ומנוחה לחיי העולמים. והאל ישמרנו בכל הימים, וישים חלקינו עם עבדיו התמימים:

ויקרא פרק כג

(א) וַיְדַבֵּר יְקֹנֶק אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם מוֹעֲדֵי יְקֹנֶק אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי: (ג) שְׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֹאכָה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת שַׁבְּתוֹן מִקְרָא קֹדֶשׁ כָּל מְלֹאכָה לֹא תַעֲשׂוּ שָׁבַת הוּא לִיקְנֹק כָּל מוֹשְׁבֵיתֵיכֶם: פ

(ד) אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְקֹנֶק מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם ...
<פסח, שבועות, ר"ה, יוה"כ, סוכות, שמיני עצרת>
(מד) וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי יְקֹנֶק אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: פ

MN: Not by coincidence are there 7 Mikraei Kodesh recalling their connection to the 7 days of creation with its ultimate goal, the Mikra Kodesh of Shabbat, the 7th day.

מכילתא דרבי ישמעאל כי תשא - מסכתא דשבתא פרשה א ד"ה ששת ימים

וביום השביעי שבת שבתון קדש ליי. למה נאמר, לפי שהוא אומר, +ויקרא כג ב+ אלה מועדי יי - אשר תקראו וגוי', יכול כשם שקדושת מועדות מסורה לבית דין, כך תהא קדושת שבת מסורה לבית דין, תלמוד לומר וביום השביעי שבת קדש ליי, לשם שבת מסורה, ואינה מסורה לבית דין, וכן הוא אומר ושמרתם את השבת.

רש"י ויקרא פרק כג פסוק ג

מה ענין שבת אצל מועדות, ללמדך שכל המחלל את המועדות מעלין עליו כאלו חלל את השבתות. וכל המקיים את המועדות, מעלין עליו כאלו קיים את השבתות: